

Smaa Meddelelser.

Aktiesvindelen i Tyskland i 1871—73. I det Skrift om de fem Milliarder, hvoraf den foranstaaende Artikel er taget, har Dr. Soetbeer givet nogle ret interessante Oplysninger om den Indflydelse, som den hovedkulds Maade, hvorpaa denne Finansoperation er bleven fuldbyrdet, har øvet til at opflamme Aktiesvindelen i Tyskland. Det vil erindres, at en ikke ringe Del af Krigserstatningen blev benyttet til at tilbagebetale den under Krigen gjorte Gjæld og enkelte andre Gjældsposter, saa at pludselig Statsobligationer til et Beløb af nogle hundrede Millioner Thaler bleve indfrieede, samtidig med at Regeringen anvendte mange Millioner Thaler til at opkjøbe sikre og gode Værdipapirer, hvorved disses Pris steg. Ihændehabererne af de saaledes indfrieede eller opkjøbte Statsobligationer vare derved henviste til at søge en anden og mere rentabel Anbringelse af deres ledig blevne Kapitaler — og de kastede sig da med Iver over de mangfoldige Aktier af alle Arter, der i forbavsende Mængder udbødes paa Markedet. «Det Exempel, der herved blev givet af dem, der ved denne Anbringelse af de dem tilbagebetalte Penge eller af Betalingen for de til Rigsforvaltningen solgte sikre Værdipapirer i nye Papirer med høje Dividender og betydelig Kursgevinst syntes uden Anstrængelse at gjøre de fordelagtigste Forretninger, virkede smittende; utallige andre Private lokkedes derved til at ombytte deres sikre, men kun en maadeholden Rente givende, Værdipapirer imod lovpriste Bank- eller Bjærgværks-, Byggeselskabs-, Bryggeri- eller andre industrielle Aktier, eller imod Jærnbane-Stamprioriteter o. lign. Papirer, der lovede en meget højere Rente. I hvilket Omfang dette skete, vil fremgaa af Følgende: I Løbet af de 80 Aar fra 1790 til 11 Juni 1870 blev der i den nuværende preussiske Stat i Alt kun stiftet 279 Aktieselskaber, hvorimod der i de 30 Maanedes fra 11 Juni 1870 til Udgangen af 1872

stiftedes 762 Aktieforetagender, nemlig fra Juni—Debr. 1870: 34, i 1871: 225 og i 1872: 503!

I Berlin alene blev der i sidstnævnte Aar efter en speciel Opregning stiftet 167 Aktieselskaber med en Kapital af over 211 Mill. Th. pr., og i den preussiske Stat 494 Aktieselskaber med en samlet Kapital af over 507 Mill. Thaler pr., deriblandt 49 Bank- og Kreditanstalter, 61 Byggebanks og Byggeselskaber, 65 Bjærgværker og Smeltehytter, 12 Jærnbaneselskaber osv. Paa Berlins Kurslister noteredes i de to sidste Aar i Slutningen af November nogle af disse Effekter til følgende Kurser, til hvilke Omsætning virkelig fandt Sted til begge Tidspunkter:

	Novb. 1872.	Novb. 1873.
Preuss. Kreditanstalt	158 ⁵ / ₈	50
Vereinsbank Quistorp	200	18 ¹ / ₂
Provinzial Diskontogesellschaft . .	186	86 ¹ / ₂
Anglo-Deutsche Bank	140 ¹ / ₄	65
Berliner Bauverein	108 ¹ / ₂	44
Baugesellschaft Plessner	158	79 ⁵ / ₈
Leopoldshall, Verein Chem. Fabr.	105	37 ¹ / ₄
Egestorff, Maskinfabrik	118 ⁵ / ₈	30 ⁷ / ₈
Dortmünder Union	192	80 ¹ / ₂

Hvilket Børsspil, hvilke enorme Tab lægge sig for Dagen i saadanne Kursbevægelser, hvoraf vi kun have anført nogle faa Exempler til Oplysning! Lige saa enorme ere Tabene paa udenlandske Statslaan (jfr. nærværende Tidsskr. 1874 Hæfte 1 om tyrkiske og ægyptiske Obligationer), fremmede Jærnbane-effekter o. lign. Kreditkrisen i 1855—57 staar i Henseende til Ødelæggelsernes Omfang og Varighed langt tilbage for nærværende Kalamitet. Thi det Sørgeligste ved de nuværende Forhold er, at Tabene ogsaa have ramt utallige smaa Formuer, Frugten af mange Aars Drift og Sparsommelighed, og tilintetgjort utallige Familiers Velstand, ikke alene i Centralpunkterne for den store Omsætning, men næsten overalt i hele Landet. Saadanne Tilfælde ville ikke udeblive i nogen Overspekulationsperiode eller Krise, men det er umuligt, at Ondet endog paa langt nær kunde have naaet den Udstrækning og den Inten-

sitet, som nu, dersom ikke de ved Krigsskadeserstatningen fremkaldte Omsætninger havde givet den saa rigelig Næring. I England og Frankrig er der ikke forefaldet nogensomhelst lignende Kalamitet af saadan Udstrækning og Varighed.»

Nationaløkonomisk Forening

afholdt Møde Torsdagen d. 9 April. Professor Frederiksen ledede Forhandlingerne og gav først Ordet til

Professor Scharling, der meddelte, at det af Foreningen nedsatte Udvalg, der skulde overveje, hvad der fra Foreningens Side kan gjøres for at udbrede nationaløkonomisk Kundskab, nu har afgivet sin Betænkning, hvilken lyder saaledes:

«Undertegnede Udvalg, der af Nationaløkonomisk Forening er bleven nedsat for at overveje, hvad der fra Foreningens Side kan gjøres for at udbrede Kundskab til Økonomien i videre Kredse, har ment at burde tilraade Foreningen Følgende:

1) At udsætte en Pris af 1000 Kroner for en letfattelig Lærebog i Nationaløkonomiens Theori (af Størrelse ikke over 10 Ark) tjenlig saavel til Undervisning som til Selvstudium og med Exempler hentede saavidt muligt udelukkende fra hjemlige og almen kjendte Forhold. — Til Udarbejdelse af en slig Lærebog foreslaas at give en Tidsfrist af omtrent $\frac{3}{4}$ Aar, altsaa til 1 Januar 1875, hvorhos der strax foreslaas nedsat en Bedømmelseskomite paa 5 Medlemmer.

2) At indbyde til Affattelse af populære Afhandlinger, for hvilke Foreningen lover at betale et rundeligt Honorar for at lade dem udgive og sælge til muligst billig Pris.

3) At tilbyde et passende Anerkjendelsesbevis til saadanne Lærere eller Skolebestyrere, som godtgjøre at have i en Tid af mindst et Aar bestræbt sig for at bibringe Disciplene Kjendskab til Samfundshusholdningens Grundsatninger.